

Rada
Európskej únie

V Bruseli 13. októbra 2023
(OR. en)

14181/23

LIMITE

COMAR 40
JUR 620
COJUR 50
ENV 1118

Medziinštitucionálny spis:
2023/0353(NLE)

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2023) 580 final
Predmet:	Návrh – ROZHODNUTIE RADY o uzavretí Dohody v rámci Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve o ochrane a udržateľnom využívaní morskej biodiverzity v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoci v mene Európskej únie

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2023) 580 final.

Príloha: COM(2023) 580 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 12. 10. 2023
COM(2023) 580 final

2023/0353 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

**o uzavretí Dohody v rámci Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve
o ochrane a udržateľnom využívaní morskej biodiverzity v oblastiach mimo
vnútroštátnej právomoci v mene Európskej únie**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Cieľom tohto návrhu je získať od Rady poverenie pre Komisiu, aby v mene Európskej únie (EÚ) uzavrela Dohodu v rámci Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve (UNCLOS) o ochrane a udržateľnom využívaní morskej biodiverzity v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoci (ďalej len „dohoda o BBNJ“).

EÚ a jej členské štáty sa podieľajú na medzinárodnom procese tvorby tejto dohody s Organizáciou Spojených národov (OSN) od roku 2004. Komisia na základe príslušných rozhodnutí Rady o poverení začať rokovania v mene EÚ¹ viedla v rokoch 2016 až 2023 rokovania s cieľom uzavrieť dohodu o BBNJ. Konečné znenie dohody o BBNJ bolo prijaté na medzivládnej konferencii venovanej morskej biodiverzite v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoci² 19. júna 2023. EÚ podpísala dohodu o BBNJ 20. septembra 2023.

Dohodou o BBNJ sa rieši ochrana a udržateľné využívanie morskej biodiverzity v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoci. Tieto oblasti pokrývajú takmer dve tretiny svetového oceánu a približne 95 % jeho objemu a zahŕňajú šire more a medzinárodnú oblasť morského dna. Dohoda o BBNJ umožní lepšiu ochranu a riadenie morskej biodiverzity v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoci. Dohoda sa týka najmä záležitostí súvisiacich s morskými genetickými zdrojmi vrátane otázok spojených so spoločným využívaním prínosov, opatreniami, ako sú nástroje riadenia na základe oblastí vrátane chránených morských oblastí, posudzovania vplyvu na životné prostredie, budovania kapacít a prevodu morských technológií.

Dohoda o BBNJ bude treťou vykonávacou dohodou v rámci dohovoru UNCLOS, ktorej zmluvnými stranami sú EÚ a jej členské štáty. Dohovor UNCLOS prispôsobí vývoju a výzvam, ktoré sa vyskytli v súvislosti s morskou biodiverzitou od uzavretia dohovoru v roku 1982. Takisto bude ďalej podporovať plnenie Agendy OSN pre udržateľný rozvoj do roku 2030, najmä jej cieľa udržateľného rozvoja č. 14 (Život pod vodou). Dohoda o BBNJ takisto pomôže dosiahnuť zámery a ciele stanovené v globálnom rámci pre biodiverzitu (prijatom v rámci Dohovoru o biologickej diverzite), najmä cieľ zabezpečiť do roku 2030 účinnú ochranu a riadenie aspoň 30 % svetovej pôdy, vnútrozemských vôd, pobrežných oblastí a oceánov. Okrem toho sa ňou podporí vykonávanie Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC) a Parížskej dohody.

• Súlad s existujúcimi politikami Únie

Komisia zabezpečila, aby boli rokovania o znení dohody o BBNJ v plnom súlade s príslušnými pravidlami a politikami Európskej únie v oblastiach, na ktoré sa bude priamo vzťahovať (environmentálna politika, politika v oblasti námornej dopravy, ochrana námornej dopravy, energetická politika, spoločná rybárska politika, politika v oblasti vnútorného trhu, spoločná obchodná politika, politika v oblasti výskumu a technologického rozvoja, politika

¹ Prijaté Radou 22. marca 2016 a 19. marca 2018.

² Medzivládna konferencia o právne záväznom medzinárodnom nástroji v rámci Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve na ochranu a udržateľné využívanie morskej biodiverzity v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoci.

v oblasti zmeny klímy a iné relevantné politiky), a s príslušnými bilaterálnymi a multilaterálnymi dohodami, ktorých zmluvnou stranou EÚ už je. Dohoda o BBNJ prispieva aj k Európskej zelenej dohode a je prioritou v rámci programu EÚ pre medzinárodnú správu oceánov.

Keďže dohoda o BBNJ je vykonávacou dohodou v rámci dohovoru UNCLOS a tento dohovor je už súčasťou *acquis* Únie, Komisia takisto zabezpečila rešpektovanie ustanovení a rovnováhy práv a povinností zakotvených v dohovore UNCLOS a premietnutých do *acquis* Únie, ako aj súlad výsledku rokovaní s dohovorom UNCLOS.

2. VÝSLEDKY KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

Komisia počas rokovaní úzko spolupracovala s členskými štátmi. Na pravidelných konzultáciách sa zúčastňovali aj príslušné zainteresované strany, najmä organizácie občianskej spoločnosti a iné organizácie zastúpené v rámci OSN.

3. PRÁVNE PRVKY NÁVRHU

• Právny základ

Návrh sa predkladá podľa článku 192 ods. 1 a článku 218 ods. 6 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). V článku 218 ZFEÚ sa stanovuje postup vedenia rokovaní a uzatvárania dohôd medzi Európskou úniou a tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami. V odseku 6 sa konkrétne stanovuje, že Rada na návrh Komisie ako vyjednávača prijme po získaní súhlasu Európskeho parlamentu rozhodnutie o poverení na uzavretie dohody v mene EÚ.

V súlade s článkom 191 a článkom 192 ods. 1 ZFEÚ sa od EÚ vyžaduje, aby prispela k dosiahnutiu týchto cieľov: udržiavanie, ochrana a zlepšovanie kvality životného prostredia; ochrana ľudského zdravia; rozvážne a racionálne využívanie prírodných zdrojov a podpora opatrení na medzinárodnej úrovni na riešenie regionálnych alebo celosvetových problémov životného prostredia, a to predovšetkým na boj proti zmene klímy.

Vzhľadom na ciele a hmotnoprávne ustanovenia dohody o BBNJ, ako aj na všetky uplatniteľné príslušné politiky EÚ z prístupu založeného na ťažisku vyplýva, že na uzavretie dohody o BBNJ je najvhodnejší environmentálny právny základ.

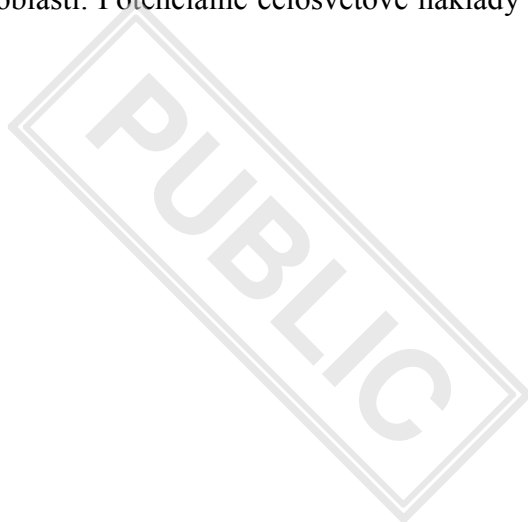
4. VPLYV NA ROZPOČET

Dohodou o BBNJ sa vytvára špecializovaná inštitucionálna štruktúra. Patrí sem sekretariát, vedecký a technický orgán, mechanizmus na výmenu informácií, výbor pre budovanie kapacít a prevod morskej technológie a výbor pre prístup a spoločné využívanie prínosov. Náklady na tieto inštitúcie sa rozdelia medzi všetky zmluvné strany dohody o BBNJ na základe stupnice OSN.

Finančné inštitucionálne náklady Európskej únie na vykonávanie dohody o BBNJ budú známe až po prvej konferencii zmluvných strán, na ktorej by sa mal schváliť prvý rozpočet dohody o BBNJ.

Vykonávaním dohody o BBNJ okrem inštitucionálnych nákladov pravdepodobne vzniknú aj finančné potreby na budovanie kapacít v rozvojových krajinách a pomoc pri prevode morskej

technológie, ale napríklad aj na získavanie vedeckých poznatkov potrebných na vytváranie, monitorovanie a preskúmanie chránených morských oblastí. Potenciálne celosvetové náklady budú v rámci dohody o BBNJ včas odhadnuté.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY**o uzavretí Dohody v rámci Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve o ochrane a udržateľnom využívaní morskej biodiverzity v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoci v mene Európskej únie**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1 v spojení s článkom 218 ods. 6 písm. a),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na súhlas Európskeho parlamentu⁽¹⁾,

keďže:

- (1) Dohoda v rámci Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve o ochrane a udržateľnom využívaní morskej biodiverzity v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoci (ďalej len „dohoda o BBNJ“) bola prijatá v New Yorku 19. júna 2023.
- (2) V súlade s rozhodnutím Rady (EÚ) 2023/1974⁽²⁾ bola dohoda o BBNJ 20. septembra 2023 podpísaná v mene Únie s výhradou jej uzavretia k neskoršiemu dátumu.
- (3) Dohoda o BBNJ podľa jej článku 68 ods. 1 nadobudne platnosť 120 dní po dátume uloženia šesťdesiatej listiny o ratifikácii, schválení, prijatí alebo pristúpení. Dohoda o BBNJ je otvorená pre všetky štáty a organizácie regionálnej hospodárskej integrácie. Žiadna listina, ktorú uložila organizácia regionálnej hospodárskej integrácie, sa nebude považovať za doplnkovú k listinám, ktoré uložili členské štáty danej organizácie. Dohoda o BBNJ je otvorená pre zmluvné strany a nezmluvné strany Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve (UNCLOS).
- (4) Rozhodnutím Rady 98/392/ES⁽³⁾ Únia uzavrela dohovor UNCLOS v súvislosti s tými záležitosťami, ktoré upravuje a v ktorých členské štáty previedli svoju právomoc na Úniu.
- (5) Rada vo svojich záveroch z 20. júla 2023⁽⁴⁾ uvítala prijatie dohody o BBNJ a zdôraznila záväzok Únie a jej členských štátov dohodu urýchlene ratifikovať a vykonávať.

¹ [Ú. v. EÚ [...], [...], s. [...].]

² Rozhodnutie Rady (EÚ) 2023/1974 z 18. septembra 2023 o podpise Dohody v rámci Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve o ochrane a udržateľnom využívaní morskej biodiverzity v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoci v mene Európskej únie (Ú. v. EÚ L 235, 25.9.2023, s. 1 – 3).

³ Rozhodnutie Rady 98/392/ES z 23. marca 1998 o uzatvorení Dohovoru Organizácie Spojených národov z 10. decembra 1982 o morskom práve a Dohody z 28. júla 1994 o vykonávaní jeho časti XI Európskym spoločenstvom (Ú. v. ES L 179, 23.6.1998, s. 1).

- (6) Cieľom dohody o BBNJ je zaistiť ochranu a udržateľné využívanie morskej biodiverzity v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoci v súčasnosti aj v dlhodobom horizonte, a to prostredníctvom účinného vykonávania príslušných ustanovení dohovoru UNCLOS a ďalšej medzinárodnej spolupráce a koordinácie.
- (7) V rámci dohody o BBNJ majú zmluvné strany pri dosahovaní cieľov tejto dohody spolupracovať na ochrane a udržateľnom využívaní morskej biodiverzity v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoci, a to aj prostredníctvom posilňovania a zlepšovania spolupráce s príslušnými právnymi nástrojmi, právnymi rámcami a globálnymi, regionálnymi, subregionálnymi a sektorovými orgánmi, ako aj prostredníctvom podporovania spolupráce medzi nimi.
- (8) Dohoda o BBNJ sa vzťahuje na štyri oblasti:orské genetické zdroje vrátane spravodlivého a rovnocenného spoločného využívania prínosov (časť II dohody o BBNJ), opatrenia, ako sú nástroje riadenia na základe oblastí vrátane chránených morských oblastí (časť III dohody o BBNJ), posudzovania vplyvu na životné prostredie (časť IV dohody o BBNJ), ako aj budovanie kapacít a prevod morských technológií (časť V dohody o BBNJ). Dohodou o BBNJ sa tiež podporí plnenie Agendy OSN pre udržateľný rozvoj do roku 2030, najmä jej cieľa udržateľného rozvoja č. 14 („Život pod vodou“), a prispeje sa ňou k plneniu zámerov a cieľov kunningsko-montrealského globálneho rámca pre biodiverzitu.
- (9) Dohoda o BBNJ je v súlade s environmentálnymi cieľmi Únie uvedenými v článku 191 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktorými sú zachovanie, ochrana a zlepšovanie kvality životného prostredia; ochrana ľudského zdravia; rozvážne a racionálne využívanie prírodných zdrojov a podpora opatrení na medzinárodnej úrovni na riešenie regionálnych alebo celosvetových problémov životného prostredia, a to predovšetkým na boj proti zmene klímy.
- (10) V súlade s článkom 67 ods. 2 dohody o BBNJ by Únia mala vo svojej listine o schválení uviesť rozsah svojej právomoci vo vzťahu k záležitostiam upraveným dohodou o BBNJ.
- (11) Podľa článku 70 v spojení s článkom 10 ods. 1 dohody o BBNJ môže Únia udeliť výnimku z tejto dohody, ak je táto výnimka výslovne stanovená v iných článkoch dohody o BBNJ. Únia by mala udeliť výnimku s cieľom vylúčiť akúkoľvek spätnú účinnosť uplatňovania ustanovení časti II týkajúcich sa morských genetických zdrojov vrátane spravodlivého a rovnocenného spoločného využívania prínosov.
- (12) Dohoda o BBNJ, vyhlásenie o právomoci a výnimka týkajúca sa zásady neretroaktivity podľa článku 70 v spojení s článkom 10 ods. 1 dohody o BBNJ by sa mali schváliť v mene Únie,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Týmto sa v mene Únie schvaľuje Dohoda v rámci Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve o ochrane a udržateľnom využívaní morskej biodiverzity v oblastiach mimo vnútroštátnej právomoci (ďalej len „dohoda o BBNJ“).

⁴ Závěry Rady o prioritách EÚ v Organizácii Spojených národov počas 78. zasadnutia Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov, september 2023 – september 2024 (ST 11688/23).

Znenie dohody o BBNJ je pripojené k tomuto rozhodnutiu (príloha 1).

Článok 2

Týmto sa schvaľuje vyhlásenie o právomoci podľa článku 67 ods. 2 dohody o BBNJ.

Znenie vyhlásenia o právomoci je pripojené k tomuto rozhodnutiu (príloha 2).

Článok 3

Týmto sa prijíma výnimka týkajúca sa zásady neretroaktivity podľa článku 70 v spojení s článkom 10 ods. 1 dohody o BBNJ.

Výnimka podľa článku 70 v spojení s článkom 10 ods. 1 dohody o BBNJ je pripojená k tomuto rozhodnutiu (príloha 3).

Článok 4

Komisia pristúpi v mene Únie k uloženiu listiny o schválení v súlade s článkom 66 dohody o BBNJ spolu s vyhlásením o právomoci a výnimkou týkajúcou sa zásady neretroaktivity podľa článku 70 v spojení s článkom 10 ods. 1 dohody o BBNJ.

Článok 5

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho prijatí.

V Bruseli

*Za Radu
predseda/predsedička*